

Sarajevo, 29.08.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
22.08.2022. – 26.08.2022.

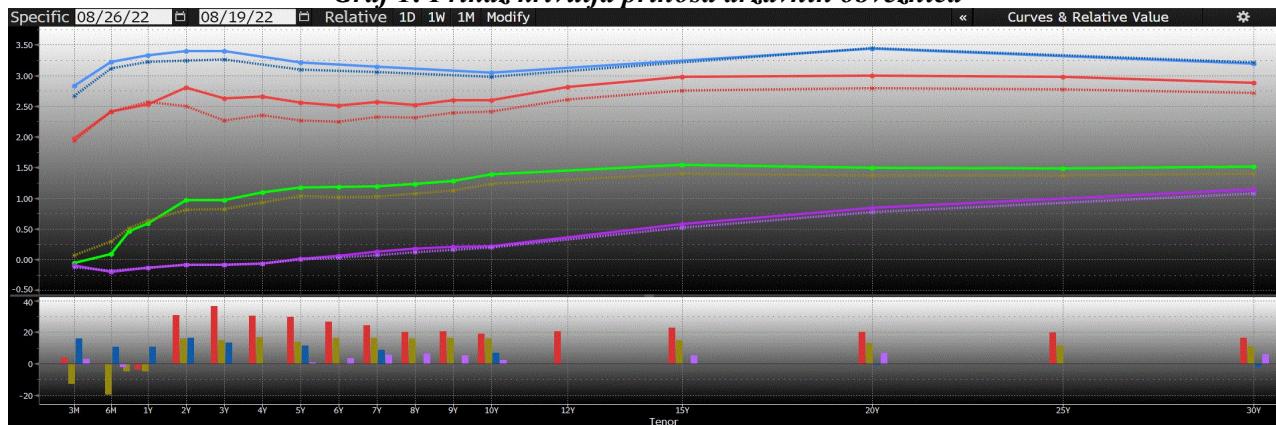
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	19.8.22	- 26.8.22	19.8.22	- 26.8.22	19.8.22	- 26.8.22	19.8.22	- 26.8.22
2 godine	0,82	- 0,99 ↗	3,23	- 3,40 ↗	2,53	- 2,82 ↗	-0,08	- -0,08 ➔
5 godina	1,04	- 1,18 ↗	3,09	- 3,21 ↗	2,28	- 2,57 ↗	0,01	- 0,02 ➗
10 godina	1,23	- 1,39 ↗	2,97	- 3,04 ↗	2,41	- 2,60 ↗	0,20	- 0,22 ➗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	19.8.22	- 26.8.22
3 mjeseca	0,106	- -0,010 ↘
6 mjeseci	0,291	- 0,093 ↘
1 godina	0,651	- 0,631 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dne 26.08.2022. godine (pone linije) i 19.08.2022. godine (ispredane linije). Na donjem dijelu grafra je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi državnih obveznica su zabilježili priličan rast tokom protekle sedmice. Najveće promjene su zabilježene u petak nakon govora predsjednika Feda kojim je uglavnom potvrđeno da će se trend povećanja kamatnih stopa nastaviti. Istog dana Reuters je objavio (bez navođenja izvora) da neki od zvaničnika ECB žele da raspravljaju o mogućem povećanju kamatnih stopa u iznosu od 75 baznih poena na dolazećoj sjednici u septembru, pa je na kraju sedmice najveći pritisak bio na prinose obveznica na prednjem dijelu krive prinosa. Navedeno je uticalo na to da tržišni učesnici sada mogućnost povećanja kamatnih stopa za 75 baznih poena povećaju na 50%. U poređenju sa prethodnom sedmicom prinosi njemačkih obveznica su povećani između 14 i 16 baznih poena. Sedmični rast prinosa od 17 do 20 baznih poena zabilježen je kod italijanskih obveznica. Prema objavljenom zapisniku sa posljednje sjednice ECB iz jula dio zvaničnika je bio za povećanje kamatnih stopa za 25 baznih poena, a drugi dio za 50 baznih poena (koliko je na kraju i odlučeno). Članovi UV su bili jednoglasni o pitanju uvođenja nove alatke kako bi se izbjegle pretjerane reakcije tržišta dok troškovi zaduživanja rastu.

Član IV ECB Panetta je izjavio da zvaničnici ECB prilikom planiranja narednih koraka monetarne politike moraju uzeti u obzir rizik ekonomske kontraktacije u eurozoni i njenog uticaja na cijene. Dodao je

da bi suočavanje sa značajnim padom ekonomske aktivnosti ili čak sa recesijom moglo da ublaži inflatorne pritiske, time smanjujući potrebu za akciju ECB. Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da zna da će se inflacija vratiti na nivo blizu 2%, ali ne i kada, odnosno tokom kojeg perioda, kao i kakav će da bude njen uticaj. O istom pitanju Lagarde je dodala da se ECB više ne može isključivo oslanjati na projekcije koje proizilaze iz vlastitih modela, kako su se ove projekcije često morale revidirati naviše tokom protekle dvije godine. Lagarde smatra da postoje stvari koje modeli (ekonomski) ne mogu da „uhvate“, jer se ponekad desi neočekivano, pa je zbog toga bitno da se posveti pažnja i tradicionalnim indikatorima. Krajem sedmice je član UV ECB Knot izjavio da favorizuje veća povećanja kamatnih stopa s ciljem ublažavanja inflacije, te da je problem inflacije u Evropi trenutno toliko velik da smatra da je njihova obaveza (ECB) da povećavaju kamatne stope svakih 6 sedmica do momenta dok se inflacija ne stabilizuje.

U mjesecnom izvještaju Deutsche Bundesbank je objavljeno da bi nastavak slabije kupovne moći radnika zajedno sa „uskim“ tržistem rada Njemačke mogao da rezultira rastućim pritiscima na plate radnika u poređenju sa II kvartalom. Očekuje se da bi inflacija mogla da dostigne 10% na jesen nakon što isteknu subvencije Vlade. U ovom izvještaju se takođe navodi da bi nastavak normalizacije kamatnih stopa ECB bilo odgovarajuće rješenje uzimajući u obzir da su inflatorni rizici „okrenuti ka gore“.

Već na početku sedmice cijene prirodnog gasa u Evropi su nastavile da bilježe rast nakon vijesti da će jedan od ključnih gasovoda Sjevernog toka biti isključen na 3 dana zbog održavanja na kraju ovog mjeseca, a što je još jednom uticalo na povećanu zabrinutost da se nakon servisiranja protok kroz gasovod neće vratiti u skladu sa planom.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	AVG	49,0	49,2
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	AVG	49,0	49,7
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	AVG	50,5	50,2
4.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	II kvartal	0,0%	0,1%
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	AVG	-28,0	-24,9
6.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	SEP	-32,0	-36,5
7.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	AVG	92,5	98,3
8.	Indeks povjerenja potrošača – Francuska	AVG	79	82
9.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	AVG	86,8	88,5
10.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	AVG	101	103
11.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	AVG	-	109,4
12.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	JUL	5,5%	5,5%
13.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	JUL	-	28,9%
14.	Proizvođačke cijene – Irska (G/G)	JUL	-	6,2%
15.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	JUL	-	40,4%
16.	Stopa nezaposlenosti – Finska	JUL	-	6,6%

SAD

Fokus finansijskog tržišta SAD je tokom protekle sedmice bio usmjeren ka godišnjem samitu u Jackson Holeu, kao najvažnijem događaju ekonomske politike Fed-a. Predsjednik Feda Powell je na samitu u petak izjavio da je ekonomiji SAD potrebna snažna monetarna politika sve dok inflacija ne bude pod kontrolom. Powell je dodao da će takva politika doprinijeti sporijem ekonomskom rastu SAD, ne navodeći šta bi Fed mogao da uradi na narednom sastanku u septembru. Takođe je izjavio da je Amerika na teškom putu usporenog ekonomskega rasta i mogućeg povećanja nezaposlenosti sve dok Fed povećava kamatne stope kako bi uticao na rastuću inflaciju. Prema njegovim riječima, Fed će povećati troškove pozajmljivanja koliko bude bilo potrebno i zadržati ih na datom nivou neko vrijeme kako bi uticao na inflaciju koja je tri puta veća od Fedovog ciljanog nivoa. Dok je predsjednik Biden hvalio ekonomske prednosti svog nedavno objavljenog plana za smanjenje duga studentima, naveo je da ekonomija SAD izgleda dobro i da ima još načina da se poboljša. Prva zamjenica direktora MMF Gopinath je na samitu u Jackson Holeu izjavila da će se balans među faktorima – zaposlenost, inflacija i ekonomski rast – vjerojatno pogoršati u narednim godinama s obzirom na to da se svijet boriti za ispravna tržišta rada i

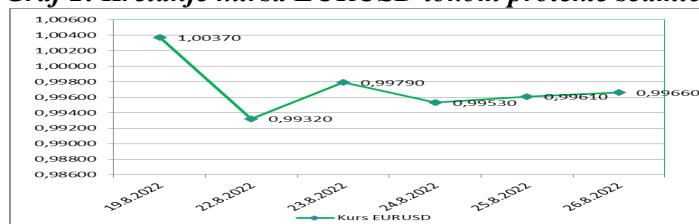
lance ponude dok se cjenovni pritisci nastavljaju. Gopinath je izjavila da centralne banke moraju da djeluju odlučno kako bi vratile inflaciju na ciljani nivo i kako bi usidrile inflatorna očekivanja. Podjela između Fedovih regionalnih odbora oko povećanja kamatne stope ukazuje na sve veće neslaganje oko toga koliko bi Fed trebao agresivno djelovati kako bi smanjio rastuću inflaciju. Predsjednik Feda iz Minneapolisa Kashkari, koji tokom ove godine nije glasao u FOMC-u, je izjavio da Fed treba nastaviti sa pooštovanjem monetarne politike dok ne bude jasno da se inflacija smanjuje. Predsjednica Feda iz Kansasa George je izjavila da je prerano izjaviti da li je povećanje kamatne stope od 50 ili 75 baznih poena najprikladnije za septembar. Prema njenom mišljenju, referentna kamatna stopa će možda preći 4% i ostati neki period na tom nivou kako bi se postigao željeni efekat. Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da će visoka inflacija duže potrajati nego što su to mnogi očekivali i da bi bilo najbolje da se kamatne stope kreću između 3,75% i 4,0% do kraja godine jer se time pokazuje ozbiljnost u borbi protiv inflacije.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period	
1.	Indeks poslovne aktivnosti Feda iz Čikaga	JUL	-0,25	0,27	-0,25
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	AVG	51,8	51,3	52,2
3.	PMI indeks uslužnog sektora P	AVG	49,8	44,1	47,3
4.	PMI kompozitni indeks P	AVG	-	45,0	47,7
5.	Prodaja novih kuća (M/M)	JUL	-2,5%	-12,6%	-7,1%
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	19. avg	-	-1,2%	-2,3
7.	Porudžbine trajnih dobara (2. prelim. podatak)	JUL	0,8%	0,0%	2,2%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	20. avg	252.000	243.000	245.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	13. avg	1.441.000	1.415.000	1.434.000
10.	GDP (Q/Q) 2. preliminarni podatak	II kvartal	-0,9%	-0,6%	-1,6%
11.	Veleprodajne zalihe (M/M) P	JUL	1,4%	0,8%	1,9%
12.	Lični prihodi	JUL	0,6%	0,2%	0,7%
13.	Lična potrošnja	JUL	0,5%	0,1%	1,0%
14.	PCE deflator (G/G)	JUL	6,4%	6,3%	6,8%
15.	Indeks raspoloženja potrošača Un. iz Mičigena F	AVG	55,5	58,2	51,5

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0037 na nivo od 0,9966.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Velika Britanija je tokom snažnog negativnog efekta Covid19 u 2020. godini zabilježila najveći pad outputa u posljednjih 300 godina, a ujedno je to najveći pad među razvijenim ekonomijama, pokazali su zvanični podaci. Tokom 2020. godine GDP je smanjen za 11%, što je najveći pad koji je zvanična statistika objavila od 1709. godine, poredeći istorijske podatke koje čuva Bank of England.

Uvoz dobara u Veliku Britaniju iz Rusije je tokom juna smanjen na najniži, rekordno nizak nivo od kada se ovi podaci prate, a to je posljednjih 25 godina. Pad je uslijedio kao rezultat sankcija uvedenih Rusiji. Iz Agencije za statistiku je saopšteno da je vrijednost uvoza iz Rusije u junu iznosila 33 miliona funti, što je pad od 96,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom juna Velika Britanija nije uvezla gorivo iz Rusije, prvi put dosad, a Rusija je bila najveći dobavljač rafinisane nafte tokom 2021. godine. Vlada Velike Britanije je zabranila uvoz nekih ruskih proizvoda i povećala carine na druge kao dio paketa sankcija. Takođe je istaknuto da će postepeno ukinuti uvoz ruske nafte i nafnih derivata do kraja 2022. godine.

Dva regulatora u Velikoj Britaniji su u petak donijela odluku da neće poduzeti nikakve принудне мјере против одређених бивших неименованих виших менадžера у пропалој banci HBOS, navodi se u saopštenju BoE. Uprava za финансијско понашање и Агенција за пруденцијску регулативу сада су затворили ове истраже, додaje se u saopštenju. HBOS, који је дјеловао под брендовима Halifax и Bank of Scotland, је морao бити спашен од стране Владе током 2008. године, а за шта је било потребно 20 милијарди GBP новца poreskih obveznika.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor P	AVG	51,0	46,0
2.	PMI uslužni sektor P	AVG	51,6	52,5
3.	PMI kompozitni indeks P	AVG	51,0	50,9

Tokom protekле седмице GBP је deprecirala у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забилježio rast sa nivoa od 0,84848 на ниво од 0,84851, dok је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,1829 на ниво од 1,1744.

JAPAN

Prema mišljenju ekonomista које је anketirao Bloomberg, mala је vjerovatnoћа да ће se monetarna politika у последњим мјесецима мандата гувернера Kurode normalizovati, čak iako inflacija достigne ниво од 3%. Ekonomisti су izjavili да је стопа инфлације изнад циљаног нивоа од 2% четврти мјесец зaredom i да nastavlja са растом, те да даље повећање каматне стопе на ниво од 3% неће утицати на промјену Kurodine политike прије истека мандата у априлу. Prema njihovom mišljenju, стопа инфлације око 3% или више би требало да се задржи најмане пола године. Да би се испунио тај услов прије последnjeg Kurodinog сastanka BoJ, стопа инфлације би требало да током овог мјесеца достigne тај ниво и задржи се до јануара 2023. године.

Bivši главни економиста BoJ Kameda je izjavio da ће BoJ u narednom kvartalnom izvještaju u октобру вјероватно смањити прогноze економског раста, jer успоравање глобалне потрајне и повећан број зараžених Covid19 наноси штету извозу и потрошњи. Kameda je dодao да је економски опоравак Јапана у „критичној таčki“ јер се чини да је потрошња током лета успорила, чиме су се смањила очекивања кreatora monetarne politike да ће домаћinstva повећати потрошњу ушtedама које су се акумулирали током лета. Prema njegovom mišljenju, очекује се да ће се лична потрошња успорити или мало се повећати у III kvartalu, како нови раст зараžених Covid19 и растући трошкови живота утичу негativno на домаћinstvo.

Jedan од чланова Оdbora BoJ Nakamura je izjavio da BoJ мора задржати масивне monetarne подстicaje i постојеће смјernice monetarne politike све док плате не покажу јасније знакове раста, уз јачање статуса банке у глобалном таласу monetarnог zaoštravanja. Nakamura je takođe odbacio могућност прilagođavanja ultraniskih каматних стопа у Japanu како би зауставио deprecijaciju JPY у односу на USD, dodavši да BoJ не може mnogo да учини да preokrene trend који је у већој мјери prouzrokovан растом каматних стопа у SAD.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	JUL	-	51,0
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	JUL	-	49,2
3.	PMI kompozitni indeks P	JUL	-	48,9
4.	Prodaja širom zemlje (G/G)	JUL	-	9,6%
5.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	JUL	5,5%	5,5%
6.	Indeks proizvođačkih cijena uslužnog sektora (G/G)	JUL	2,2%	2,1%
7.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	AVG	2,7%	2,9%

JPY је током прошле седмице aprecirao у односу на EUR, те је курс EURJPY забилježio pad са нивоа од 137,56 на ниво од 137,20. JPY је deprecirao у односу на USD, те је курс USDJPY забилježio rast са нивоа 136,97 на ниво од 137,64.

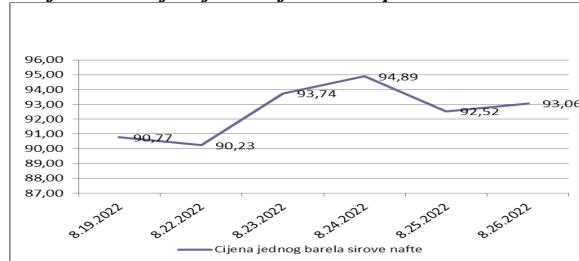
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 90,77 USD (90,44 EUR).

U ponedjeljak je cijena nafte smanjena pod uticajem zabrinutosti zbog agresivnog rasta kamatnih stopa u SAD koji bi mogao voditi globalnom ekonomskom usporenju, a što bi moglo usporiti i globalnu tražnju za naftom. Smanjenje obima proizvodnje nafte od strane OPEC+ možda neće biti neophodno, a podudarilo bi se sa povratkom Irana na tržište nafte ukoliko sklopi nuklearni sporazum sa zapadnim zemljama, navelo je za Reuters devet izvora OPEC-a. Zbog zabrinutosti da bi se na ovaj način ponuda nafte mogla povećati, OPEC je signalizirao da je spremam smanjiti ponudu ukoliko se procijeni da se na tržištu pojačava zasićenost. Sredinom sedmice cijena nafte je bila prilično volatilna, ali je na zatvaranju tržišta zabilježen blagi rast u odnosu na dan ranije pod uticajem špekulacija da SAD neće razmotriti dodatne ustupke Iranu kao odgovor na nacrt sporazuma koji bi trebao da obnovi nuklearni sporazum sa Teheranom. To bi značilo i potencijalni izvoz nafte ove članice OPEC-a. Zvaničnici Irana su saopštili da su dobili zvanični odgovor SAD na finalni tekst sporazuma sa EU, a koji se odnosi na oživljavanje nuklearnog sporazuma iz 2015. godine. U četvrtak je cijena bila pod uticajima pojačane zabrinutosti oko smanjenja ponude, što je posljedica sankcija na uvoz nafte iz Rusije, ali i potencijalnih rizika da bi glavni proizvođači nafte mogli smanjiti proizvodnju, kao i djelimičnog zatvaranja rafinerije u SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 93,06 USD (93,38 EUR) i povećana je za 2,52% u odnosu na prethodnu sedmicu.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Održicanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.747,06 USD (EUR 1.740,62).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je uglavnom bila pod uticajima očekivanja ishoda simpozijuma koji je održan u Jackson Holeu, a na kojem je predsjednik Feda Powell trebalo da ukaže na dalje korake monetarne politike Feda.

Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena zlata je smanjena, te se našla blizu najnižeg nivoa u posljednjih mjesec dana pod uticajem aprecijacije USD i očekivanja da će predsjednik Powell i ostali kreatori monetarne politike podsticati dalji rast kamatnih stopa sa ciljem suzbijanja inflacije. U utorak je zabilježen rast cijene ovog plemenitog metala, nakon pada koji je zabilježen tokom posljednjih šest sesija, a pod uticajem slabijih podataka za poslovnu aktivnost u SAD, što bi moglo značiti da će Fed biti manje agresivan u povećanju kamatnih stopa nego što se to očekuje. Narednog dana cijena nije bilježila značajne promjene i uglavnom je bila pod uticajem kretanja USD. U petak je predsjednik Feda Powell ukazao na to da monetarna politika treba biti restriktivnija sve dok inflacija ne bude pod kontrolom, što je uticalo na pad cijene zlata i aprecijaciju USD. Powell je istakao da bi ovakva politika mogla značiti sporiji rast, ali nije dao naznake šta bi Fed mogao učiniti na sastanku u septembru.

Tokom protekle sedmice cijena zlata je smanjena za 0,51% u odnosu na sedmicu ranije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.738,14 USD (EUR 1.744,07).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

